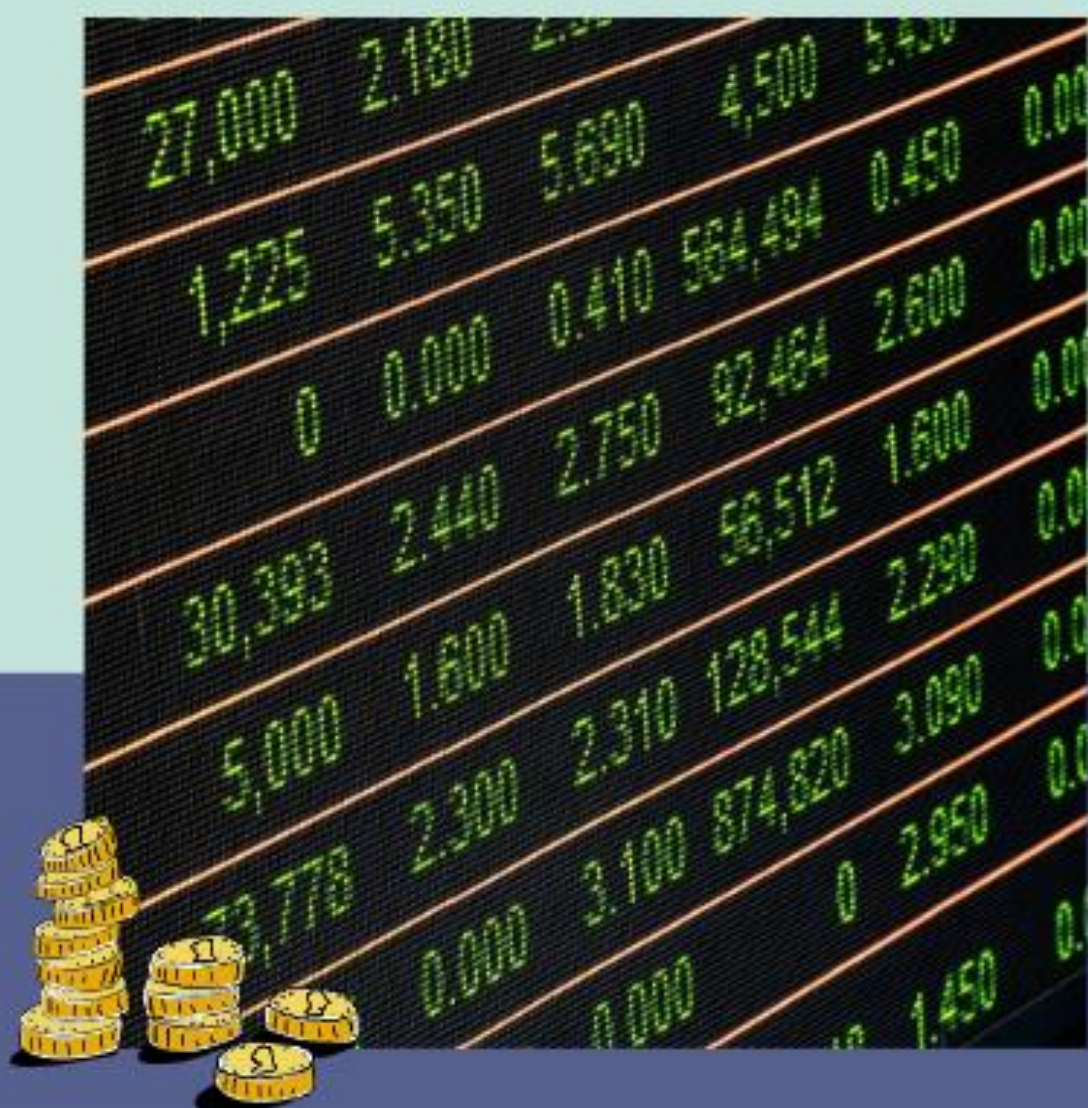

Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας

Α ΤΕΥΧΟΣ

2019

WWW.ODETH.EU

Εισαγωγή

Το δελτίο οικονομικής συγκυρίας αποτελεί μια προσπάθεια του Ομίλου Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεμάτων αν καταγράψει, να αναλύει και να παρουσιάζει τις εξελίξεις στην οικονομία σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για τον σκοπό αυτό στις ακόλουθες 6 ενότητες παρουσιάζονται κατά σειρά : οι εξελίξεις στην Ελληνική Οικονομία, οι εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Οικονομία, οι μεταβολές σε Νομισματικά και Χρηματοοικονομικά μεγέθη, η καταγραφή του Οικονομικού κλίματος και άλλων μη οικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν την οικονομία, η υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής οδηγίας για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος, ενώ στην τελευταία ενότητα γίνονται οικονομετρικές προβλέψεις για την Ελληνική και Ευρωπαϊκή οικονομία.

Κάθε ενότητα έχει επιμεληθεί και παρουσιάζει ένας αναλυτής του ΟΔΕΘ, εξασφαλίζοντας την πλουραλιστική έκφραση απόψεων, η οποία πάντα πρέπει να συνοδεύει οικονομικής φύσεως θέματα.

Ενότητα 1: Ελληνική Οικονομία:

Γράφει ο Αλέξανδρος Καρράς:

**Πίνακας 1: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
(Στοιχεία με Εποχική και Ημερολογιακή
διόρθωση)**

(Σε εκατ. €)	Σε τρέχουσες τιμές	q-o-q	y-o-y	(Σε εκατ. €)	αλυσωτοί δείκτες όγκου	% Μεταβολή	
		%**	%*				
2018	I	45612	0,7%	2,7%	2015***	184.774	
	II	45828	0,5%	2,1%	2016***	184422	-0,2%
	III	46351	1,1%	2,6%	2017***	187196	1,5%
	IV	46275	-0,2%	2,2%	2018***	190817	1,9%
2019	I	46584	0,7%	2,1%	2019***	195719	2,6%

* Ποσοστιαία μεταβολή ως προς το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους

** Ποσοστιαία μεταβολή ως προς το προηγούμενο τρίμηνο

*** Προσωρινά Στοιχεία από ΕΛ.ΣΤΑΤ.

**Πίνακας 2: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
μεταβολή σε πραγματικούς όρους**

Θετικά έκλεισε για τη Χώρα το 2018, με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν να αυξάνεται, σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία, κατά +1,9% σε σχέση με το 2017, δηλαδή από 187,2 δις. ευρώ σε 190,8 δις. ευρώ.

Περαιτέρω, αναμένετε το ΑΕΠ στο Q1 του 2019, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, να αυξηθεί κατά 0.7% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Γενικότερα το ΑΕΠ της Χώρας, με τις υπάρχουσες προβλέψεις του IMF, αναμένεται για το 2019 να ξεπεράσει τα 195 δις ευρώ.

Πίνακας 3: Συγκρίσεις 12μηνων περιόδων Γενικού ΔΤΚ, κατά τα έτη 2018-2019 (Μάιος)

Έτος βάσης : 2009=100,0

Μήνας	2018		2019	
	Δείκτης	Μεταβολή	Δείκτης	Μεταβολή
1	104,576	-0,2%	105,035	0,4%
2	104,523	0,1%	105,171	0,6%
3	106,084	-0,2%	107,085	0,9%
4	107,052	0,0%	108,145	1,0%
5	106,705	0,6%	106,947	0,2%
6	107,758	1,0%		
7	105,838	0,9%		
8	105,489	1,0%		
9	107,612	1,1%		
10	108,443	1,8%		
11	106,813	1,0%		
12	106,924	0,6%		
Μέσος	106,485	0,6%	106,477*	0,6%*

* Μέσος του 5μήνου

Ο πληθωρισμός για το τρίμηνο Δεκέμβριος/18- Φλεβάρης/19 έκλεισε μεσοσταθμικά στο +0,7%.

Για το αμέσως επόμενο τρίμηνο παρουσιάζεται μια αύξηση, καθότι έκλεισε μεσοσταθμικά στο +0,9%.

Σε σχέση πάντως με τον Πληθωρισμό στην Ευρωζώνη διαπιστώνεται μια αισθητή διαφορά κατά το 5μηνο του 2019, καθώς είναι μεσοσταθμικά στο 1,44.

Πίνακας 4, ΕΛΛΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

ΕΤΟΣ	ΜΗ ΝΑΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ (2)					ΕΞΑΓΩΓΕΣ- ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ (2)			ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (2)		
		Αξία σε εκατομμύρ ια ευρώ	Μεταβολ ές % από μήνα σε μήνα	Μεταβολές % με αντίστοιχο μήνα προηγούμεν ου έτους			Αξία σε εκατομμ ύρια ευρώ	Μεταβολ ές % από μήνα σε μήνα	Μεταβολές % με αντίστοιχο μήνα προηγούμεν ου έτους	Αξία σε εκατομμύρ ια ευρώ	Μεταβολ ές % από μήνα σε μήνα	Μεταβολές % με αντίστοιχο μήνα προηγούμεν ου έτους
2018 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	10	5.221,6	14,5	10,3	201 8	10	3.150,9	18,0	25,3	-2.070,6	9,5	-6,7
2018 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	11	4.592,6	-12,0	12,5	201 8	11	3.058,3	-2,9	16,9	-1.534,3	-25,9	4,8
2018 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	12	4.263,4	-7,2	0,1	201 8	12	2.588,7	-15,4	-2,1	-1.674,7	9,1	3,7
2019 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	1	4.712,6	10,5	4,2	201 9	1	2.513,0	-2,9	-1,1	-2.199,6	31,3	11,0
2019 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	2	4.370,5	-7,3	5,5	201 9	2	2.688,0	7,0	10,8	-1.682,6	-23,5	-1,9
2019 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	3	4.891,5	11,9	8,0	201 9	3	2.811,0	4,6	-3,1	-2.080,5	23,7	27,9

(1) Προσωρινά στοιχεία.

(2) Τα στοιχεία του ενδοκοινοτικού εμπορίου προσαρμόζονται στο σύνολο του εμπορίου με τις χώρες της Ε.Ε. από το 2004 και μετά. Στα στοιχεία των τρίτων χωρών ενσωματώνονται και τα προσωρινά στοιχεία των «ελλিপών τελωνειακών διασαφήσεων», τα οποία μετά τη συμπλήρωσή τους θα αντικαθίστανται από τα αντίστοιχα οριστικά

(3) Δεν είναι δυνατή η σύγκριση των στοιχείων μεταξύ των ετών 2003 και 2004, διότι η προσαρμογή των στοιχείων του Ενδοκοινοτικού Εμπορίου στο σύνολο του εμπορίου έγινε από το 2004 και μετά.

(4) αναθεωρημένα στοιχεία

Ενημέρωση Αρχείου: 07.06.2019

Το εμπορικό ισοζύγιο της Χώρας παραμένει αρνητικό και υψηλό χωρίς τάση για μείωση.

Όστε το Q4 2018 ανήλθε σε -5.279,9 εκ. ευρώ με το αντίστοιχο του Q1 2019 σε -5.962,6 εκ. ευρώ.

Μάλιστα τα δύο τελευταία έτη 2017 & 2018 κυμαίνεται λίγο πάνω από τα -21 δις ευρώ.

Βέβαια στο τομέα των εξαγωγών μπορούμε να διαπιστώσουμε μια αισθητή βελτίωση, που αυτή έχει διατηρήσει το ισοζύγιο στο ίδιο επίπεδο κατά τα παρελθόντα έτη.

**Πίνακας 5 : Τριμηνιαίοι μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί Γενικής Κυβέρνησης
(ESA 2010)**

Σε εκατομμύρια ευρώ

Τρίμηνο	Τελική καταναλωτική ή δαπάνη	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	Αποταμίευση, ακαθάριστη	Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / Καθαρή ανάγκη χρηματοδότησης (-)	Συνολικά έξοδα	Συνολικά έσοδα	Παραγωγή
2018-Q1	8256	3709	4547	-63	-515	19389	18874	8353
2018-Q2	8534	3877	4657	995	-101	20267	20166	8889
2018-Q3	8683	3990	4693	3270	2537	20700	23237	9028
2018-Q4	9735	4247	5488	2336	70	25987	26057	10198

Το τέταρτο τρίμηνο του 2018 υπήρξε μια αύξηση τόσο στα έσοδα από 23.237 εκ. ευρώ σε 26.057 εκ. ευρώ, αλλά και μια αντίστοιχη αύξηση στα έξοδα, από 20.700 εκ. ευρώ σε 25.987 εκ. ευρώ, αφήνοντας ένα +70 εκ. ευρώ.

Συνολικά το 2018 έκλεισε, με βάση τα προσωρινά στοιχεία, στο +1.991 εκ. ευρώ.

Στην αύξηση των εξόδων, σαφώς έχει συμβάλει και η αύξηση της τελικής καταναλωτικής δαπάνης, από 8.683 εκ. ευρώ σε 9.735 εκ. ευρώ.

Πίνακας 6: Καθαρές ξένες άμεσες επενδύσεις μη κατοίκων στην Ελλάδα ανά χώρα προέλευσης

		2016	2017*	2018*
W0	ΣΥΝΟΛΟ	2.498	3.204	3.606
E1	ΕΥΡΩΠΗ	1.800	2.831	2.811
F1	Αφρική	-10	-4	-4
A1	Αμερική	329	205	125
S1	ΑΣΙΑ	380	172	660
O1	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ, ΩΚΕΑΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	-1	-1	12

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(α) Το θετικό πρόσημο (+) σημαίνει αύξηση ενώ το αρνητικό πρόσημο (-) σημαίνει μείωση των καθαρών ξένων άμεσων επενδύσεων των μη κατοίκων στην Ελλάδα.

(β) Η γεωγραφική κατανομή βασίζεται στο Benchmark Definition of Foreign Direct Investment του ΟΟΣΑ (BMD4).

(γ) Τα στοιχεία των ξένων άμεσων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη.

(δ) Ποσά σε εκατ. ευρώ.

* Προσωρινά στοιχεία

Όσον αφορά το επενδυτικό τοπίο του 2017, παρουσιάζεται μία αισθητή αύξηση σε σχέση με το 2016.

Η διαφορά 2017-2016 στις άμεσες επενδύσεις από το εξωτερικό είναι της τάξεως του +28% ή αλλιώς 706 εκ. ευρώ.

Για το 2018 η ανοδική πορεία των επενδύσεων συνεχίζεται και είναι της τάξεως του +12,5% ή αλλιώς 402 εκ. ευρώ.

Κρίνοντας από τα στοιχεία των παρελθόντων χρόνων, η τάση θα διατηρηθεί με θετικό πρόσημο και για το 2019.

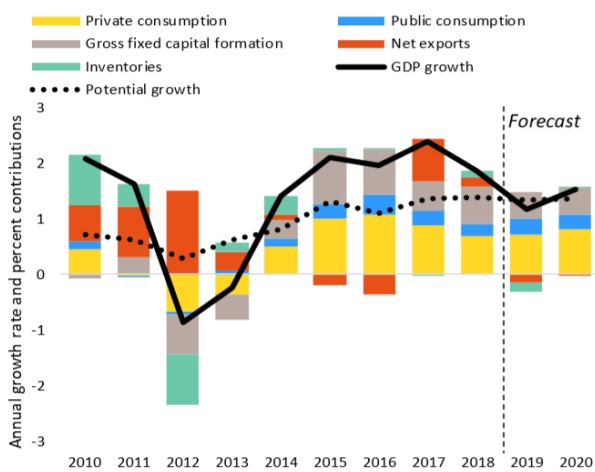
Ενότητα 2: Ευρωπαϊκή Οικονομία:

Γράφει ο Βαγγέλης Κινόπουλος:

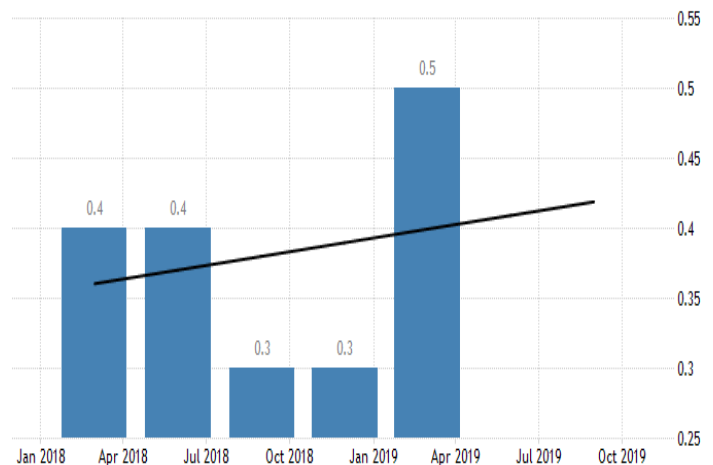
Το 2019 αποτελεί μία χρονιά σταθμό για τα τεκταινόμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η μεγάλη ένωση λαών, χωρών και νομίματος κάλεσε το λαό της αφενός να περιέλθει σε μια κρίσιμη εκλογική διαδικασία. Κρίσιμη γιατί έπειτα από αρκετά χρόνια κρίσης, από το μακρινό πλεόν 2008 και τη κατάρρευση της παγκόσμιας οικονομίας, οι συζητήσεις δεν περιστρέφονται γύρω από το οπτιμιστικό μα θεωρητικά επικείμενο τέλος του ευρωπαϊκού Γολγοθά μέσα στη κρίση.

Οι συζητήσεις περιστρέφονται γύρω από τα ερωτηματικά που διεγείρονται γύρω από την ενότητα και το μέλλον της ευρωπαϊκής οικογένειας, έπειτα από την απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να την εγκαταλείψει. Θα προσπαθήσουμε λοιπόν να σκιαγραφήσουμε τις τάσεις και να αναδείξουμε την πορεία κάποιων δεικτών της ευρωπαϊκής οικονομίας στο τρέχων, δεύτερο τρίμηνο του 2019.

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Γράφημα 1: GDP growth and contributions

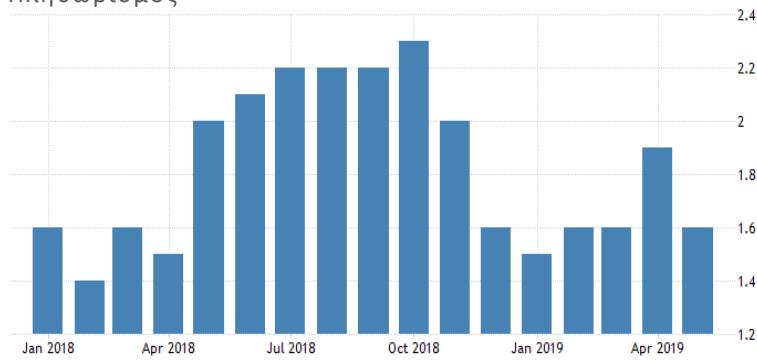

Γράφημα 2: Ρυθμός μεγέθυνσης Α.Ε.Π

Το Α.Ε.Π της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρά το γεγονός ότι έκλεισε με έναν σταθερά πτωτικό θα έλεγε κανείς ρυθμό, ήδη από το πρώτο τρίμηνο του 2019 παρουσιάζει αυξημένα ποσοστά μεγέθυνσης. Αν και το 2018 το Α.Ε.Π ανήλθε στα 18,750 δις δολάρια, αυξημένο κατά 1,5 δις από το 2017, το 2019 προβλέπεται να είναι μία χρονιά ελαφράς συρρίκνωσης.

Βάσει όμως των μέχρι τώρα εκτιμήσεων και προβλέψεων η συρρίκνωση του 2019, που θα ανέλθει περίπου στο μισό δις δολάρια, θα ωθήσει στην αύξηση άνω των 19,5 δις δολαρίων το 2020.

Πληθωρισμός

Γράφημα 3: Δείκτης πληθωρισμού

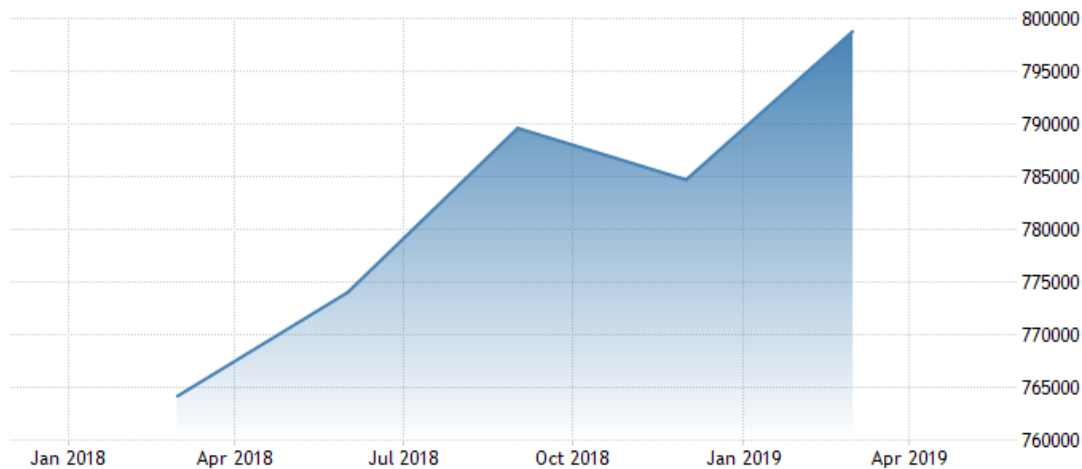
Αρκετά θετικά είναι τα σημάδια από την πορεία του δείκτη πληθωρισμού.

Στο ξεκίνημα του 2018 κυμαινόταν σε χαμηλά επίπεδα, συγκριτικά πάντα με την εκτόξευση που επήλθε στις τιμές του κατά τα επόμενα τρίμηνα του 2018.

Από την αρχή του 2019 μέχρι και τον Απρίλιο δείχνει να κρατάει μια σταθερή τάση αντίστοιχη της μισής από τη μέγιστη του 2018, στις 1,6 μονάδες.

18Q1	18Q2	18Q3	18Q4	19Q1
1.3	1.7	2.1	1.9	1.4
1.2	1.2	1.2	1.2	1.1

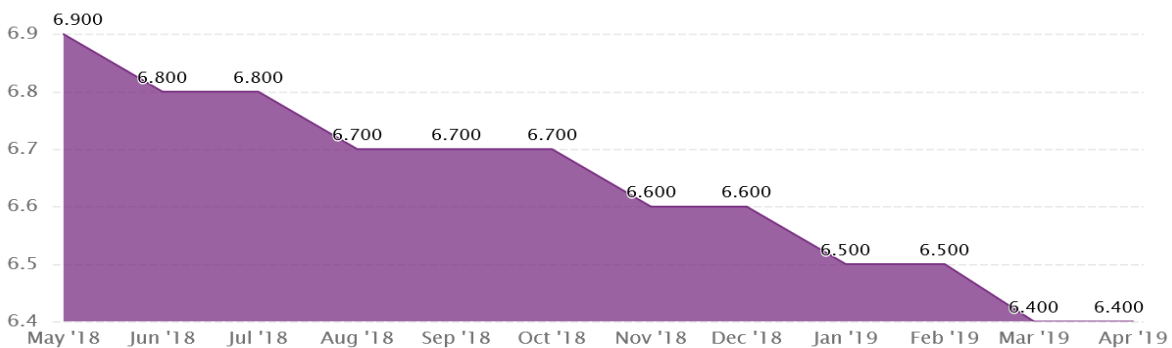
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου

Ο εν λόγω δείκτης, ο οποίος ουσιαστικά αποτυπώνει τις επενδύσεις, παρουσιάζει αρκετά ενθαρρυντικά σημάδια για το 2019.

Ενώ στο τέλος του 2018 οι επενδύσεις έφτασαν 784.710.000 ευρώ στις αρχές του 2019 ακολούθησαν ανοδική πορεία φτάνοντας τα 798.799.600 εκατομμύρια ευρώ.

Εξέλιξη της Ανεργίας

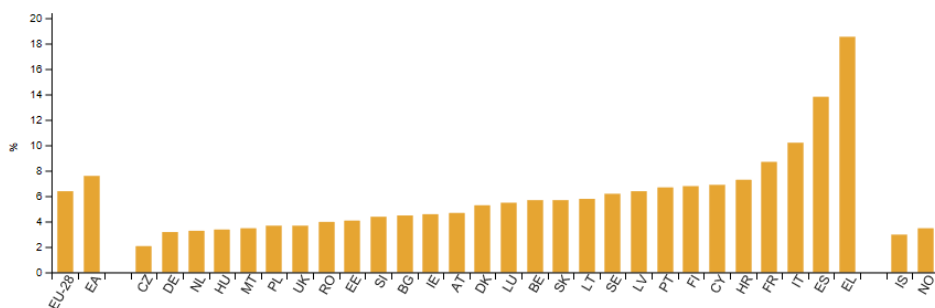
Γράφημα 5: Δείκτης ανεργίας

Το θετικό πρόσημο των προαναφερθέντων δεικτών έρχεται να ενισχύσει και η ελαφρά μείωση στο 6.4% της ανεργίας από 6,9% τον Μάιο του 2018.

Ποσοστά αρκετά ενθαρρυντικά αν αναλογιστούμε το μέσο όρο από το 2000 να κυμαίνεται στο 9.05% και τη μέγιστη τιμή στο 11% το Ιούνιο του 2013.

Από τις ευρωπαϊκές χώρες πρωταθλήτρια είναι η Ελλάδα με 18.1% και τελευταία η Τσεχία με 2,1%.

Unemployment rates, seasonally adjusted, April 2019 (%)

Εν κατακλείδι το 2019, στην αρχή του τουλάχιστον φαίνεται να είναι μια μεταβατική περίοδος για το σύνολο της ευρωπαϊκής ένωσης που όπως όλα δείχνουν θα οδηγήσει σε ένα ακόμα πιο ελπιδοφόρο 2020.

Ενότητα 3: Νομισματικά και

Χρηματοοικονομικά Μεγέθη:

Γράφει ο Ηλίας Συμενταρίδης:

Η εποχή των εκλογών είναι ενδιαφέρουσα για διάφορους λόγους, αλλά υπάρχει και μια πληθώρα από τομές για την διάρθρωση της οικονομία.

Οι κυβερνητικές πολιτικές δημιουργούν νικητές και ηττημένους, αναφερόμενος στις αγορές κρατικών τίτλων και το αποτέλεσμα είναι πιο έντονο για μια αλλαγή από μια αριστερή κυβέρνηση απ' ό,τι το αντίθετο.

Η μεταστροφή του εκλογικού σώματος καθώς και παράγοντες, όπως το στενό περιθώριο νίκης, η αλλαγή στον πολιτικό προσανατολισμό της κυβέρνησης ή η αποτυχία σχηματισμού συνασπισμού με την πλειοψηφία των εδρών στο κοινοβούλιο, ενέχουν σημαντικές επιπτώσεις για τις βέλτιστες στρατηγικές των επενδυτών στην ενδοχώρα χρηματιστηριακή αγορά.

ΑΠΟΔΟΣΗ % - ΤΙΤΛΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 27/05/2019 – 26/06/2019

	3-Ετές	5- Ετές	7- Ετές	10- Ετές
24/06/2019	0,95	1,25	1,57	2,44
21/06/2019	1,07	1,38	1,67	2,55
20/06/2019	0,94	1,23	1,52	1,39
19/06/2019	1,09	1,30	1,58	2,51
18/06/2019	1,12	1,36	1,69	2,60
14/06/2019	1,26	1,52	1,89	2,70
13/06/2019	1,24	1,55	1,89	2,72
12/06/2019	1,26	1,59	1,94	2,76
11/06/2019	1,28	1,58	1,93	2,79
10/06/2019	1,33	1,65	1,98	2,85
07/06/2019	1,36	1,68	2,02	2,86
06/06/2019	1,39	1,72	2,07	2,91
05/06/2019	1,40	1,75	2,08	2,93
04/06/2019	1,37	1,69	2,04	2,93
03/06/2019	1,38	1,68	2,03	2,90
31/05/2019	1,45	1,78	2,10	2,99
30/05/2019	1,46	1,85	2,20	3,04
29/05/2019	1,46	1,91	2,32	3,13
28/05/2019	1,54	1,98	2,39	3,19
27/05/2019	1,55	2,03	2,43	3,20

*Συλλογή στοιχείων Τράπεζα της Ελλάδος

Η γνώμη μου:

Η διαπραγμάτευση δεν αποκαλύπτει μόνο τον χαρακτήρα της αγοράς, αλλά αποκαλύπτει το δημοκρατικό της πρόσωπο που έπεται στην εκλογή του τελεσθέντος ρεφορμισμού.

Οι αποφάσεις σχετικά με τη φορολογία, τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης, τις συντάξεις αλλάζουν τις οικονομικές δομές και διαμορφώνουν κατά συνέπεια «βουβή ψήφο» για τους πολίτες, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Επομένως, οι αποφάσεις δημοσιονομικής πολιτικής αποτελούν μέρος ενός μηνύματος αξιοπιστίας και επιλογών πολιτικής, εφαρμόζοντας μεταρρυθμίσεις φιλικές προς την αγορά και αντίθετα.

Κατά συνέπεια, και δεδομένης της κατάστασης αβεβαιότητας σχετικά με τα αποτελέσματα των διμερών σχέσεων που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση, επικαλείται έντονη ανησυχία όσον αφορά τα οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα με την ευθυγράμμιση μονής εξωτερικής πολιτικής.

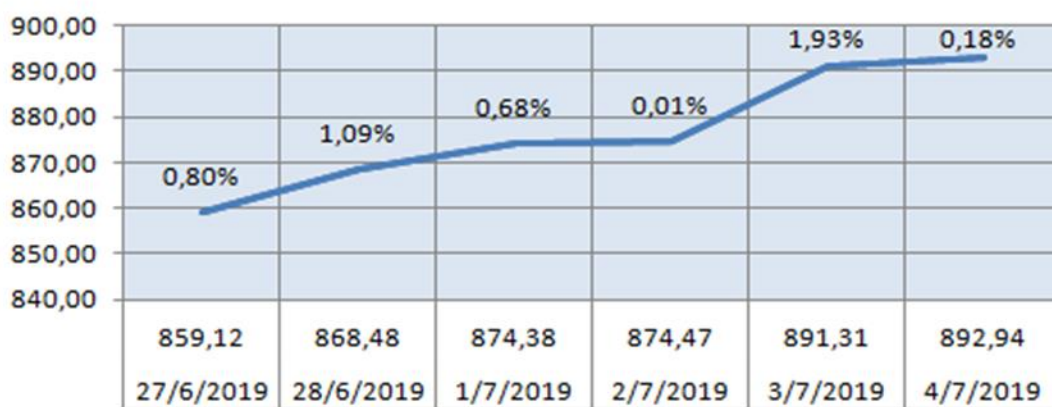
€/€: 1,12282	€/Γεν: 121,63	\$/Γεν. 107,81	Στερλίνα/€: 1,1153
FED: 0,50%	EKT: 0,05%	Euribor τριμήνου: -0,3530%	

Η απόδοση της χρηματιστηριακής αγοράς μπορεί να προβλεφθεί από την πορεία του τραπεζικού τομέα.

Με την πορεία του τραπεζικού δείκτη να επικρατεί ενισχυμένη μεταβλητότητα μέχρι στιγμής, συνάγοντας τη ελαχιστοποίηση του κινδύνου που συνοδεύεται με εναλλακτικούς συνδυασμούς χαρτοφυλακίων με τις συστημικές τράπεζες.

Άλλωστε η επιτυχία μιας τράπεζας έγκειται στην ικανότητά της να αναλαμβάνει και να συγκεντρώνει τον κίνδυνο εντός ανεκτών και εύχρηστων ορίων. Με το τραπεζικό σύστημα να αναλαμβάνει ρόλους επάνω από τις κρατικές γραμμές μειώνοντας τις ανησυχίες για το εγγύς μέλλον.

% Μεταβολή Ημέρας

Η προεκλογική “agenda” κινδυνεύει να αποσταθεροποιήσει την ενδοχώρια χρηματιστηριακή αγορά, οι μεν κάθε φορά οι ψηφοφόροι πηγαίνουν στις δημοσκοπήσεις.

Οι δε πολιτικοί μπορούν να λάβουν μέτρα για να μειώσουν την πολιτική αβεβαιότητα κάνοντας σαφείς τις προθέσεις τους.

Μολονότι, αφορά δυσάρεστες πληροφορίες που αντιμετωπίζουν οι ξένοι επενδυτές δημοσιοποιώντας την πολιτική τους.

Εν ολίγοις, να εξισορροπηθούν τα συμφέροντα του κράτους, αγοράς και κοινωνίας.

Μια μακροπρόθεσμη σχέση μεταξύ δύο παραγόντων οι οποίοι και οι δύο αναλαμβάνουν δράση ή επένδυση που δημιουργεί κοινό όφελος.

Αυτό όσον αφορά την απόδοση των κρατικών τίτλων ως εργαλείο νομισματικής πολιτικής, όπου οι συντηρητικές κυβερνήσεις τείνουν να αντιστρέφουν αυτή τη συμβατική αγοραία συμπεριφορά πριν από τις εκλογές, ενώ τα αριστερά κόμματα δεν το καταφέρνουν.

Εν προκειμένω να καταστεί εφικτό το περιβάλλον μιας πολιτικής σταθεράς και η επίτευξη περαιτέρω δημοσιονομικής επέκτασης.

Ενότητα 4: Οικονομικό Κλίμα & Μη Οικονομικά Μεγέθη:

Γράφει η Μυρτώ Παπαδοπούλου:

Στην παρούσα ενότητα του Project που αφορά τις πολιτικές εξελίξεις, θα αναλύσουμε το δείκτη οικονομικού κλίματος και τους μη οικονομικούς, πολιτικούς και διπλωματικούς παράγοντες. Συγκεκριμένα θα αναφερθούμε στους δείκτες οικονομικού κλίματος ενώ θα παρουσιάσουμε τους μη οικονομικούς, πολιτικής ή διπλωματικής φύσεως παράγοντες που επηρεάζουν την ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία, ταυτόχρονα θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε το πώς αυτοί οι παράγοντες θα επηρεάσουν ή όχι την ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία στο άμεσο μέλλον.

Στην οικονομία και δη στις χρηματοπιστωτικές αγορές χρησιμοποιούν τους δείκτες. Οι δείκτες *« απεικονίζουν τη γενικότερη μεταβολή στις αξίες μερικών ή του συνόλου των τίτλων που είναι εισηγμένοι σε μια συγκεκριμένη αγορά. Ο δείκτης έχει παρόμοια σύνθεση με εκείνη του χαρτοφυλακίου όπου κάθε τίτλος σταθμίζεται ανάλογα με τη σημασία του στην αγορά»*. Ουσιαστικά οι δείκτες έχουν σχεδιαστεί για να αποτυπώνουν το κλίμα και τις επιδόσεις σε μια συγκεκριμένη αγορά.

Συγκεκριμένα τον περασμένο Μάιο υπήρξε το εξής οξύμωρο, ενώ ο δείκτης οικονομικού κλίματος σημείωσε άνοδο, η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχώρησε. Αναλυτικότερα τον Μάιο ο δείκτης οικονομικού κλίματος είχε τα ίδια επίπεδα που είχαν σημειωθεί το Φεβρουάριο δηλαδή είχε φτάσει στις 104,2 μονάδες, σε αντίθεση με τον Απρίλιο όπου βρισκόταν στις 103,6 μονάδες. Αυτή η άνοδος σύμφωνα με τους αναλυτές του Ιδρύματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) οφείλεται στη συνολική ήπια μεγέθυνση και στο γεγονός ότι υπήρξε σταθεροποίηση στο διαθέσιμο εισόδημα παρά τα χαμηλά επίπεδά του. Αξίζει να αναφέρουμε τα όσα δήλωσαν οι εκπρόσωποι IOBE *«Συνολικά, καθώς ολοκληρώνεται το τρέχον πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής, η οικονομία κινείται σε θετικό, αν και ήπιο ρυθμό ανάπτυξης. Πολύ σημαντικές αβεβαιότητες όμως παραμένουν τόσο για τους ακριβείς όρους εξόδου από το πρόγραμμα όσο και για τις αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας μεσοπρόθεσμα και, συνολικά, για το αν η οικονομία μπορεί να τεθεί σε πορεία σύγκλισης προς τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους»*. Επίσης τονίζουν ότι οι επόμενοι μήνες, χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής εξαιτίας σημαντικών ζητημάτων, για τα οποία δεν έχουν ληφθεί τελεσίδικες αποφάσεις. Θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε ότι ο IOBE σε έκθεση του είχε παρατηρήσει ότι ο δείκτης οικονομικού κλίματος για την περίοδο Ιανουάριος- Μάρτιος 2019 είχε κινηθεί οριακά χαμηλότερα σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2018.

Σε αυτό το σημείο θα αναφερθούμε στις εκτιμήσεις που γίνονται για το έτος 2019. Συγκεκριμένα για την Ελλάδα οι προβλέψεις από το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο, οι οποίες και κατατέθηκαν στην Ελληνική Βουλή « περιλαμβάνουν μια προοπτική για ανάπτυξη αλλά και μεγάλα πλεονάσματα ». Αναλυτικότερα η ανάπτυξη θα φτάσει στο 2,4% του ΑΕΠ φέρνοντας το Ακαθόριστο Εγχώριο Προϊόν στα 195,411 δισ. ευρώ. Επίσης προβλέπεται η μείωση της ανεργίας, η υπεραπόδοση του προϋπολογισμού με αποτέλεσμα να υπάρξει δημοσιονομικός χώρος που θα οδηγήσει σε φορολογικές ελαφρύνσεις. Αξίζει να τονίσουμε ότι και η Κομισιόν προβλέπει θετικά αποτελέσματα στην οικονομία της Ελλάδας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της εκτιμά ότι το ΑΕΠ θα φτάσει στο 2,2% ενώ και η ίδια κινείται στο ίδιο μήκος κύματος με τις εκτιμήσεις που έχει κάνει το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο.

Ωστόσο οφείλουμε να επισημάνουμε το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει εκτιμήσει ότι η ευρωπαϊκή οικονομία θα συνεχίσει να επεκτείνεται για έβδομη συνεχόμενη χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έχουν αύξηση στο πραγματικό ΑΕΠ τους. Μάλιστα επισημαίνουν ότι το 2019 αναμένεται να τερματιστεί η επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ. Παρόλα αυτά - θα λέγαμε πως υπάρχει μια συγκρατημένη αισιοδοξία – κι αυτό φαίνεται από τις δηλώσεις του Επιτρόπου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, Φορολογίας και Τελωνείων Πιερ Μοσκοβισί «*Η ευρωπαϊκή οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται το 2019 και το 2020. Η ανάπτυξη παραμένει με θετικό πρόσημο σε όλα τα κράτη μέλη μας και εξακολουθούμε να έχουμε καλά νέα στο μέτωπο της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των μισθών. Αυτό σημαίνει ότι η ευρωπαϊκή οικονομία επιδεικνύει ανθεκτικότητα παρότι αντιμετώπιη με λιγότερο ευνοϊκές παγκόσμιες συνθήκες και σε περιβάλλον συνεχιζόμενης αβεβαιότητας. Ωστόσο, θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι, αν χρειαστεί, να παράσχουμε μεγαλύτερη στήριξη στην οικονομία, μαζί με περαιτέρω φιλοαναπτυξιακές μεταρρυθμίσεις. Πάνω απ' όλα, πρέπει να αποφύγουμε να υποπέσουμε στον προστατευτισμό, ο οποίος απλώς θα οξύνει τις υφιστάμενες κοινωνικές και οικονομικές εντάσεις στις κοινωνίες μας.*»

Εν κατακλείδι, παρατηρούμε ότι η οικονομία της Ευρώπης και δη της Ευρωζώνης βρίσκεται αντιμετώπιη με μια σειρά από προκλήσεις. **Αναλυτικότερα καλείται να ανταπεξέλθει στα πρόσθετα μέτρα εμπορικού προστατευτισμού που εξαγγέλλουν διάφοροι εταίροι όπως είναι οι ΗΠΑ. Ταυτόχρονα εξασθενεί το εμπόριο μεταξύ των χωρών της Ε.Ε.. Επίσης μια πληθώρα ζητημάτων όπως είναι η γήρανση του πληθυσμού και κατ' επέκταση η επιβάρυνση του ασφαλιστικού συστήματος σε κάποιες χώρες, το υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων, η πολιτική αβεβαιότητα, τα υψηλά ποσοστά της ανεργίας, του λαϊκισμού και της ακροδεξιάς, το μεταναστευτικό και το Brexit είναι μια σειρά ζητημάτων, τα οποία επηρεάζουν άμεσα την οικονομία των χωρών της ευρωπαϊκής ηπείρου.** Παρόλες τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για το 2019 – έτος συγκρατημένης ανάπτυξης -, παρατηρείται το εξής: **Όλοι οι φορείς είτε ευρωπαϊκοί είτε εθνικοί προσπαθούν να διατηρήσουν την ψυχραιμία τους και με νηφαλιότητα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις.** Εδώ θα είμαστε για να παρακολουθούμε εάν οι εκτιμήσεις τους ήταν σωστές ή λανθασμένες.

Ενότητα 5: Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές: Η συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών στην καταπολέμηση του ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Γράφει η Όλγα Τσουκαλά

Το πρώτο τρίμηνο του 2019 μας βρίσκει σε μία περίοδο σημαντικών εξελίξεων για την οικονομία της οικογένειας της ΕΕ. Από την ίδρυση της έως και σήμερα η ΕΕ έχει χαράξει τη δική της πορεία τόσο στην οικονομική όσο και την νομισματική πολιτική των κρατών μελών της. Αποκορύφωμα όλων η Ευρωζώνη που έχει στη καρδιά της ένα ισχυρό και ανταγωνιστικό νόμισμα απέναντι στο δίπολο Ανατολη-Δυση.

Παρόλη την σημαντική πορεία της, που σε ορισμένα σημεία προβάλλει θετικό πρόσημο, η Ευρωζώνη έγινε και αυτή θύμα της διαφθοράς και των «υπογείων» συστημάτων ξεπλύματος χρήματος. Σε αυτή την κατιούσα ροή την απάντηση την έχει στην Ευρωπαϊκή Αρχή των Τράπεζων (αγγλ.: European Bank Authority). Από το 2011 η ΕΑΤ κατέχει σημαντική θέση στον χρηματοπιστωτικό τομέα ενεργώντας στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Εποπτικών. Αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας (ΕΣΧΕ), το οποίο απαρτίζεται από τρεις εποπτικές αρχές: την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ). Μια από τις αρμοδιότητες της ΕΑΤ είναι η εξυγίανση του τραπεζικού τομέα ώστε αυτός να λειτουργεί απλά και αποτελεσματικά, ενώ παράλληλα να εξασφαλίζεται η προστασία των καταναλωτών από παράνομες δραστηριότητες.

Σε αυτή τη προσπάθεια αρωγός στέκεται η τελευταία τροποποίηση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2015/849 με την οποία ενδυναμώθηκε η εντολή προς τα κράτη μέλη ώστε αυτά να καταπολεμήσουν αποτελεσματικά την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες ενεργείες. Πιο συγκεκριμένα η εντολή αυτή θεμελιώνεται στο Άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας όπου τονίζεται μεταξύ άλλων η ανάγκη για μια ενιαία και ενδυναμωμένη πρακτική των κρατών και των αρμοδίων εποπτικών αρχών αλλά και της ΕΚΤ (Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) απέναντι στους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με βάση την πείρα που έχει ήδη αποκτήσει η ΕΑΤ στην προστασία του τραπεζικού τομέα από τις εν λόγω καταχρήσεις, ως αρχή που επιβλέπει όλα τα κράτη μέλη.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεσματικής πολιτικής της ΕΑΤ αποτελεί η Πολυμερής Συμφωνία για τις Πρακτικές Λεπτομέρειες για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει του Άρθρου 57 α(2) της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2015/849 η οποία υπογράφηκε στις 15/1/2019. Κρίθηκε επιτακτικό στην παρούσα Συμφωνία η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Αρμοδίων Αρχών και της ΕΚΤ ως μέσο την καταπολέμηση και την εξυγίανση του χρηματοπιστωτικού και του τραπεζικού τομέα από την πρακτική του ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος στην ΕΕ. Το ξέπλυμα χρήματος αποτελεί ένα από τα ογκώδη και διαρκώς ακμάζοντα εγκλήματα εντός της ΕΕ και η ίδια η Υπηρεσία της EUROPOL έχει στο δυναμικό της ειδική ομάδα (EU Policy Cycle- EMPACT) για την καταπολέμηση του εγκλήματος αυτού, το οποίο εμμέσως πλην σαφώς αποτελεί και μια από τις κορυφαίες πηγές τρομοκρατικής τροφοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης. Κάθε χρόνο το ξέπλυμα «μαύρου χρήματος» αγγίζει σε ποσοστό από 2-5% του ετήσιου ΑΕΠ των χωρών της Ε.Ε., ήτοι 715 δις έως 1,87 τρισεκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Επομένως, γίνεται εύλογα αντιληπτή η ανάγκη εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας αλλά και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2015/849. Αυτή, έως και σήμερα κρίνεται απαραίτητη για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Αρχών των κρατών-μελών της ΕΕ για την καταπολέμηση του ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος που στερεί υπέρογκα ποσά από τις Ευρωπαϊκές Τράπεζες και τις κοινωνίες κάθε κράτους μέλους, πληγώνοντας την οικονομία και το χρηματοπιστωτικό τομέα τους.

Ενότητα 6: Προβλέψεις Οικονομικών Μεγεθών

Γράφει ο Γιάννης Κρόμπας

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται Οικονομικές προβλέψεις σχετικά με βασικά μεγέθη της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Οικονομίας. Έτσι για να διενεργήσουμε τις προβλέψεις μας χρησιμοποιούμε, μία ευρεία γκάμα μοντέλων (Αυτοπαλίνδρομα μοντέλα, Μοντέλα με ερμηνευτικές μεταβλητές κυρίων συνιστωσών και μοντέλα με ερμηνευτικές μεταβλητές προβλεπτικούς δείκτες, όπως δείκτες προσδοκιών και οικονομικού κλίματος).

Στις προβλέψεις από τα μοντέλα αυτά, συνυπολογίστηκαν οι προβλέψεις της ΕΕ και του ΔΝΤ, κατασκευάζοντας έτσι μία τιμή που αποτελεί μέσο όρο προβλέψεων, αφού ο μέσος όρος προβλέψεων έχει καλύτερες στατιστικές ιδιότητες από κάθε πρόβλεψη ξεχωριστά.

Από τα παραπάνω καταλήγουμε στον εξής πίνακα:

Πίνακας 1: Προβλέψεις Βασικών Οικονομικών Μεγεθών για το 2019

	EU	GR
Παραγωγικό Κεφάλαιο (Ετήσια Μεταβολή)	1.42%	-0.85%
Δυνητικό ΑΕΠ (Ετήσια Μεταβολή)	1.55%	-0.34%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (Ετήσια Μεταβολή)	-1.60%	-3.42%
ΑΕΠ (Ετήσια Μεταβολή)	3.34%	2.36%
Ποσοστό Ανεργίας	6.3%	17.8%

Για την Ευρωπαϊκή Οικονομία βλέπουμε πως προβλέπεται να μεταβληθούν ευνοϊκά όλες οι κύριες οικονομικές μεταβλητές της, ενώ το ποσοστό ανεργία θα διαμορφωθεί στο 6.3% .

Στην Ελλάδα παρουσιάζεται το παράδοξο να αναμένεται μία μείωση τόσο στο κεφάλαιο που συμμετέχει στην παραγωγή, όσο και στην εν γένει παραγωγική ικανότητα της οικονομίας, όπως αυτή καταγράφεται από την αρνητική μεταβολή στο δυνητικό ΑΕΠ, με όμως θετική μεταβολή στο ονομαστικό ΑΕΠ. Αυτό σημαίνει πως, εφόσον οι προβλέψεις επαληθευθούν, η ελληνική οικονομία θα έχει αναπτυχθεί στηριζόμενη στην κατανάλωση και όχι στην μεγέθυνση των παραγωγικών δομών της.

Τέλος αναμένουμε το ποσοστό ανεργία στο τέλος του έτους να διαμορφωθεί κοντά στο 17.8%.

Πηγές Δεδομένων-Βιβλιογραφία:

World Economic Outlook, IMF (2019), προσβάσιμο σε: <https://bit.ly/2K8MOGi>

Η Ελληνική Οικονομία, ΕΛΣΤΑΤ (21/6/2019), δεδομένα προσβάσιμα σε:

[http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL15/-](http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL15/)

[http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL84/-](http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL84/)

[http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT87/-](http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT87/)

[http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/-](http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/)

[http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL05/-](http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL05/)

<https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/transactions.aspx#prime>

Statistical Data Warehouse, ECB (2019), προσβάσιμο σε: <https://sdw.ecb.europa.eu>

Ισοζύγια Χρηματοοικονομικών συναλλαγών, Τράπεζα της Ελλάδος (2019), προσβάσιμο σε:

<https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/transactions.aspx#prime>

Assessment of the fiscal stance appropriate for the euro area 2020, European Fiscal Board (June 2019),

προσβάσιμο σε: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019_06_25_june_report_final.pdf

Unemployment rates, Eurostat (May 2019), προσβάσιμο σε: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics)

[explained/index.php/Unemployment_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics)

Γλωσσάριο, Capital.com (2019), προσβάσιμο σε <https://capital.com/el/deiktes-orismos>

Κουκάκης Θανάσης, βελτιώθηκε το οικονομικό κλίμα τον Μάιο, CNN Greece, 04/06/2018

<https://www.cnn.gr/oikonomia/story/132840/veltiothike-to-oikonomiko-klima-ton-maio>

Καθ. Ι. Ψαρράς, Αναπλ. Καθ. Δ. Ασκούνης, Καθ. Β. Ασημακόπουλος, ΕΔιΠ Ι. Μακαρούνη, ΕΔιΠ

Δ. Πανόπουλος, Το περιβάλλον της επιχείρησης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο,

<http://academics.epu.ntua.gr/LinkClick.aspx?fileticket=ybMasmnJ5to%3D&tabid=938&mid=2335>

Οι προβλέψεις για την οικονομία της χώρας το διάστημα 2019-2022, ipop.gr, (06/06/2019)

προσβάσιμο σε: <https://ipop.gr/eidisis/oi-provlepseis-gia-tin-oikonomia-tis-choras-to-diastimata-2019-2022/>

Κομισιόν: Στο 2,2% του ΑΕΠ η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας το 2019, CNN.gr

(07/05/2019), προσβάσιμο σε: <https://www.cnn.gr/oikonomia/story/175686/komision-sto-2-2-toy-aep-i-anaptyxi-tis-ellinikis-oikonomias-to-2019>

Ε.Ε.: Συνεχίζεται η ανάπτυξη με μέτριο ρυθμό- Εαρινές οικονομικές προβλέψεις για το 2019.

Taxheaven.gr (07/05/2019), προσβάσιμο σε:

<https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/44553>

Ελληνική Οικονομία Τριμηνιαία Έκθεση, IOBE (2019), προσβάσιμο σε:
http://iobe.gr/docs/economy/ECO_Q1_2019_REP_GR.pdf

Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, διαθέσιμο σε: <https://eba.europa.eu/>

Τροποποιημένη Ευρωπαϊκή Οδηγία 2015/849,14/1/2019, κείμενο διαθέσιμο σε: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L0849&from=EL>

Πολυμερής Συμφωνία για τις Πρακτικές λεπτομέρειες για την ανταλλαγή πληροφοριών βάσει του Άρθρου 57 α(2) της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2015/849,15/1/2019, προσβάσιμο σε: https://eba.europa.eu/documents/10180/2545547/Agreement+between+CAs+and+the+ECB+on+exchange+of+information+on+AML.pdf?fbclid=IwAR3KGCdzc7-ABNsBGFXvIMGfUaiJzhe0BIIZeWv2_3WzKRQM8kNUzwN74rg

EU Policy Cycle 2018-2021-Empact, EUROPOL διαθέσιμο σε:
<https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/money-laundering?fbclid=IwAR2ANO9vVGR7M4tZyZaIWvwRTgQfQXCKty-3gl74u3nJyuriXJcex9IRZ0>